

VEČERNI LIST

Posamezna številka 16 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vin.

Cena po pošti:

za celo leto . R 40—

za pol leta . R 20—

za četrt leta . R 10—

za 1 mesec . R 3.50

Za Ljubljano mesečno 3 R

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Dr. Šusteršič pri Karlu in Ziti?

Češki listi se pečajo z razkritji nekega pisma, ki pa je tako netočno, da listi opozarjajo na previdnost glede njegove vsebine.

Pismo se peča s poskusi, zopet ustanoviti Habsburško monarhijo. Agitacija se je vršila tudi na Češkem, kjer je agitiral neki dr. G. Gardi, nekdanji član Frankove stranke. Pismo omenja neke spornice na češko vlado, naj mažarskemu plemstvu dovoli na Slovaškem postaviti protiboljševiško armado, ki bi zasedla Budimpešto. Tudi Poljaki in Dunaj so vedeli za

ta načrt, ki ga je podpiral angleški polkovnik Cunningham. Češka vlada je vedela, da se za tem skriva cel komplot, katerega niti vodijo v St. Galen v Švici, kjer biva Zita in Karel. Češka vlada je baje tudi izvedela, da je tam »zastopnik Hrvatov dr. Šusteršič« obiskal bivšo cesarsko dvojico, pri kateri se je nahajal tudi knez Windischgrätz in da je tudi češko plemstvo s tem v zvezi.

Kaj je resnice na tem skrivnostnem odkritju, bo morda pokazala preiskava.

Napetost med Anglijo in Francijo.

LDU. Dillmar, 18. avgusta. (Brezzično. DKU.) Iz Pariza poročajo: Angleški krogi so vsled razburjenja francoskega javnega mnenja glede perzijske pogodbe zelo vznemirjeni. Trudijo se, da bi se sirijsko vprašanje v kratkem rešilo v francoskem smislu in da bi umolknila kritika o tem,

da Angleška pogoltne Perzijo. Lloyd George in Lloyd Curzon se bosta menda zopet udeleževala sej pariške konference, da zmanjšata vsled perzijske pogodbe nastalo resno napetost med Francijo in Britanijo.

Zapadna Ogrska hoče k Nemški Avstriji.

LDU Dunaj, 18. avgusta. (DKU.) »Parlamentarische Korrespondenz« poroča iz Fürstenfelda (Vzhodna Štajerska): Prebivalstvo nemškega dela takozvane Železne županije (ogrski komitat Vas) izjavlja na številnih ljudskih zborovanjih, da izstopa iz ogrske države in da se hoče pridružiti Nemški Avstriji. Na teh zborovanjih, katerih so se udeležile velike množice ljudstva, so bile sprejete v tem zmyslu sestavljene resolucije, ki so se odposlale budimpeštanski vladi, vladi Nemške Avstrije, deželni vladi Nemške Štajerske kakor tudi raznim ententnim misijam.

LDU Dunaj, 18. avgusta. (DKU.) Glavni odbor je imel danes popoldne pod predsedstvom predsednika Seitzja sejo, kateri so prisostvovali člani kabineta in za državni urad Ippen. Predmet obravnavam je

bilo zapadno-ogrsko vprašanje. Državna tajnika Eldersch in dr. Bratusch sta podala o tem temeljito poročilo, kakor tudi o sprejemu deputacije nemškega zapadno-ogrškega prebivalstva, ki je od nemško-avstrijske vlade nujno zahtevalo zavarovanje dežele po nemško-avstrijskih organih. O tem vprašanju se je razpravljalo jako podrobno.

Nato je glavni odbor soglasno sklenil da odobri noto državnega kancelarja dr. Rennerja z dne 14. avgusta, kjer je zaprosil vrhovni svet zaveznikov, naj pristane na zasedbi nemškega zapadnega Ogrskega po nemško-avstrijskih varnostnih organih in da v imenu Nemške Avstrije izda na prebivalstvo nemškega zapadnega Ogrskega proglas v kar največ proizvodih.

Bivši grški kralj se hoče vrniti.

LDU. Rotterdam, 18. avgusta. (ČTU.) »Telegraaf« korespondent je imel v St. Morizu razgovor z bivšim grškim kraljem,

ki je izjavil, da svoje vloge še ni doigrjal; vrnil da se bo na Grško, kakor hitro odstopi Venizelos.

Jadransko vprašanje in Italijani.

LDU Split, 18. avgusta. (DDU.) »Secolo« priobčuje v eni svojih zadnjih številk dopis svojega pariškega izvestitelja glede položaja na pariški konferenci. Poročevalec naglašja zasluge Tittionija za tesnejše zblizanje Italije s Francijo, Anglijo, Belgijo in Rumunijo, vendar pa opozarja, da se je bati, da bi mogel Tittioni v realni politiki podleči istim pogreškom kakor njegovi predniki, zlasti da bi mogel v nemar pušiti glavne interese naroda, samo da bi mogel vzdržati prisrčne odnose s katerimkoli zaveznikom. Dopisnik nadalje toži, da poglobitveno vprašanje, zanimajoče Italijo, namreč jadransko vprašanje, še vedno čaka ureditve vsled neizprosne opozicije Wilsona. Poročevalec nadaljuje, da se bo prve dni prihodnjega tedna pretresal jadranski problem, da pa se ne smemo vdati velikim iluzijam, to pa zaradi držanja Wilsona, ki se niti za dlako ni oddaljil od svojega junijskega programa. Njegova nezavestnost v političnih vprašanjih se kaže tudi v ekonomskih vprašanjih, kar najbolje dokazuje izjavljeni poizkus pogodbe s bankirjem Morganom. Izvestitelj zaključuje: Ni znak pretiranega pesimizma, ako trdimo, da se jadransko vprašanje težko reši pred odgodbivjo konference. Tittioni je sklenil, da v parlamentu poroča o vsem onem, kar je mogel in kar ni mogel storiti; to bo seveda za diskusije o mirovni pogodbi z Nemčijo in tedaj bo zbornica mogla proučiti in presoditi ne samo delo bivše delegacije, marveč tudi delo sedanje delegacije.

Angleška razžaljena.

LDU Amsterdam, 13. avgusta. (DKU.) Kako javlja tiskovni urad »Radio«, je predsednik Mehike Caranza izgnal britanskega poslanika iz Mehike. To je storil baje zaradi tega, ker še do sedaj ni priznan. — »New York Sun« pravi k temu dočeku, da pomeni tak način postopanja

občutno razžaljenje Velike Britanije, ki bi moglo dati povod za odločen nastop proti Mehiki.

Bolgari zahtevajo Tracijo.

LDU Lyon, 18. avgusta. (Brezzično.) Kako poroča »Petit Parisien«, je bolgarska delegacija predložila tamništvu mirovne konference celo vrsto not, od katerih je najvažnejša ona, ki zahteva združenje Tracije z Bolgarijo. Bolgari utemeljujejo te zahteve s številnimi zgodovinskimi, etnografskimi in gospodarskimi razlogi ter poudarjajo, da se morajo smatrati kot Bolgari tudi takozvani Pomaki, češ da to plemo ni nič drugega kakor bolgarsko prebivalstvo, ki je pa svoj čas prestopilo k izlamu.

Resen položaj na nemško-poljski meji.

LDU. Berlin, 18. avgusta. (DKU.) Kako poročajo listi iz Vratislave, je v nedeljo ponoči oborožena poljska četa poizkusila napad na mestno stražo v Beuthenu (ob Odr). Službujoči podčastnik je bil težko ranjen, toda njegovemu moštvu se je posrečilo z ročnimi granatami preprodit napadalce. Tudi na drugih krajih so bili spopadi med poljskimi tolpami in stražami, pri čemer je bil ubit neki orožnik. V mestecu Hohenlinde je danes zjutraj 200 mož broječa poljska četa razorožila posadko. Pri poizkusu napada na nemško stražo v Oberhohenlindenu je bilo na poljski strani 20 mož ubitih in mnogo ranjenih. Napad se je izjalovil. V Tarnowiczu je bil odbit napad na tamošnjo vojašnico. V Friedrichshütte so izgnedniki iztrgali tračnice pocestne železnice, tako da je promet ustavljen. »Berliner Tagebl.« trdi, da so pri pobojih v Gorenji Šleziji udeleženi tudi špartakovci.

LDU Berlin, 18. avgusta. (ČTU.) Državni brambni minister je odposlal zadostno število čet na poljsko mejo, da poltlačijo vstajo. Položaj je zelo resen.

Socijalisti in delavska svoboda.

Naši socialni demokrati so v času, ko jih je kapitalizem še zatiral, imeli na jeziku kot eno svojih prvih zahtev: svoboda delavskega združevanja. Zadnje čase pa so pri nas ti ljudje začeli s silo in terorjem teptati to svojo staro zahtevo s tem, da hočejo preprečiti svobodno združevanje krščanskega delavstva. Iz početka smo menili, da to postopanje izvira iz fanatičnega sovraštva posameznih sodrugov na deželi, ker so gospodje voditelji venomer zagotavljali, da so oni še vedno za koalicijsko svobodo delavstva. Sedaj pa so slučajni socialističnega terorja pri nas postali tako splošni, da nam ni več mogoče verjeti svetohlinskim zatrdilom socialističnih voditeljev. Prepričani smo sedaj, da je socialna demokracija izdala enotno parolo, naj se teror proti krščanskemu delavcu izvaja povsod z največjo strogostjo in brezobzirnostjo.

V tem našem prepričanju nas potrjuje tudi dejstvo, da ta teror ni omejen le na našo državo, marveč, da ga izvajajo še posebej kruto tam, kjer so socijalisti pri vladnih jasliah. To se godi v Nemčiji in Avstriji.

Dunajski občinski svet, v katerem sedaj gospodujejo socijalisti, je sklenil nov službeni red za delavce mestnih podjetij. Socijalnodemokratska gospoda je ta »red« tako prikrojila, da socialistične organizacije smejo brez strahu in kazni teptati združevalno pravico krščanskih delavcev. Če se krščanski delavci ne uklonijo terorju, jih lahko mesto kot delodajalec vrže na cesto, če tega niso že prej opravili sodrugi socialističnih mestnih očetov sami. Da se bodo sodrugi po tovarnah tega v polni meri poslužili, je umevno, saj so socijalistični gospodarji v mestni seji na glas izjavljali, da morajo krščanski delavci ven iz podjetij. In dunajski socialistični župan Reumann je hinavsko zavijal oči, češ, da on visoko ceni koalicijsko svobodo delavstva, da pa velja svoboda delavskega združevanja tudi tedaj, če delavstvo kakega podjetja z gotovimi osebami noče skupno sodelovati. Čudni nazor! Koalicijska svoboda je pravica delavcev, združiti se, da zastopajo skupno svoje gospodarske in druge interese, je pravica posameznikov, združiti se z delavskimi tovariši. Ni pa to pravica večine delavcev, ostalim delavcem jemati pravico, kruh in življenje.

Enako delajo pri nas, samo da doslej država še ni ščitila tega njihovega početja. Prav radi priznamo, da bodo socialistični voditelji sedaj skušali izrabljati pomoč, ki jim jo bo radevolje nudila svobodomiselná buržoazija zoper krščanski proletarijat. Jesenje, Trbovlje, Zagreb so priče socialističnega nasilja nad delavskimi trpinami. Novi poskusi rastejo. V Škalah pri Velenju so 27. julija socialisti sklenili, da morajo v osmih dneh postati socialni demokracije vsi delavci ondotnega premočevnika. Kdor ne postane socialni demokrat, ne sme več na delo.

Dne 14. avgusta t. l. so v Westenovi tovarni v Gaberju pri Celju socialisti hoteli vreči na cesto krščanskosocialne delavke, ki se niso hotele dati organizirati pri socialistih. Vpili so nanje: »Le idite, gromske babe, k sv. Jožefu, če bote gor take plače dobile kakor tu.« Delavke pa se niso dale ustrahovati in teroristi so odnehali.

Jasno pa je na teh zgledih, da socijalisti hočejo izročiti krščansko delavstvo gladi in bedi, če jim ne proda svojega prepričanja. Toda motijo se socialistični gospodje, če menijo, da bo to uničilo krščansko organizacijo. Tak način pridobivanja duš je podoben ravnanju frankovskih kraljev in cesarjev, ki so z ognjem in mečem širili kulturo, podobno je to vojskovanju Turkov, ki so s krvjo spreobračali premagance v Mohamedove častilce. Tedaj so človeka, ki se ni udal, umorili z mečem, socialist pa hoče značajne krščanske moze in cele njihove družine uničiti z gladom. Le da Turek ni šaril po svetu s frazo o ljubezni, svobodi in bratstvu, socijalisti pa imajo tega polna usta.

Tako početje od strani pristašev socialističnega nazora kaže, da si zmagajo svoje ideje niso več gotovi. Nezaupanje v lastno pošteno stvar rodi nasilne instinkte.

Ernst Haeckel.

V Jeni je v noči na 9. avgusta umrl nemški naravoslovec Ernst Haeckel, star 85 let. Njegovo truplo so sežgali 12. avgusta. — Ernst Haeckel se je narodil 16. februarja 1834 v Potsdamu. Leta 1865. je postal profesor zoologije v Jeni. Potoval je v znanstvene svrhe na obali Severnega, Srednjega in Rdečega morja, na Kanarske otoke, Ceylon in Javo. Svoje naravoslovne izsledke je objavil v mnogoštevilnih monografijah s krasnimi slikami. Slep pristajal evolucionizma je učil, postanek človeka iz živali in skušal popularizirati razvojno-zgodovinski materializem. Kot novo svetovno naziranje je hotel uvesti monizem, ki pa je tako poln protislovij, da so celo v lastnem taboru Haecklovem vstali nasprotniki. Njegovo proslulo delo Welt-rätsel, so celo nekatoličani označili kot sramoto za Nemčijo. Po svojih »dokazih« je namreč Haeckel dejstva naravnost izmišljal ali resnična dejstva potvarjal. Leta 1908. je embriolog dr. Brass nepobitno dokazal, da je Haeckel klišeje, ki je z njimi hotel po zanetkih (embrionih) dokazati razvoj človeka iz opice, falzificiral.

In to je prvi znak propada. Naš krščanski delavec pa ve, da krščanske misli niso promogli ne lakota, ne meč, ne plamen in ne ječa. Čim večje preganjanje, tem več krščanskih junakov! In krščanski junaki bodo preobrazili svet!

Izročitev inteniranih ogrskih komunistov.

LDU. Dunaj, 18. avgusta. (ČTU.) Glavni odsek narodne skupščine je predsednik Seitz sklical na danes popoldne ob dveh. Kakor se govori, se bo na tej nenadno sklicani seji posvetovalo radi izročitve ogrskih komunističnih pooblaščenec, ki so pobegnili v Nemško Avstrijo in so sedaj tam internirani, in dalje o priklopitvi oziroma zasedenju nemške zapadne Ogrske.

Belgijski železničarji ne bodo stavkali.

LDU Bruselj, 18. avgusta. (DKU.) »Libre Belgique« poroča: Nastavljeni belgijskih železnic so na podlagi pogovorov, ki so jih imeli njihovi zastopniki z belgijskim ministrskim predsednikom, sklenili, da ne bodo stavkali.

Pomanjkanje premoga.

LDU. Dunaj, 18. avgusta. (DKU.) »N. Fr. Presse« objavlja: Od jutri dalje bodo ustavljeni tudi ententni brzovlaki na nemško-avstrijskih tleh, kar bo imelo ne samo notranje politične posledice, temveč se bo tudi silno zavlekla kurirska služba med Dunajem in St. Germainom. Listi upajo, da bo Hooverjeva prisotnost na Dunaju olajšala tudi mednarodno premočevno krizo.

Protizidovski pogromi.

LDU Berlin, 18. avgusta. (DKU.) Kako javlja »Vossische Zeitung«, priobčuje glasilo nemškega nionističnega združenja »Jüdische Rundschau« podrobna poročila o številnih in obsežnih protizidovskih pogromih na Ukrajini. Med drugim navaja, da so bili tekom par mesecev pogromi v 127 mestih Ukrajine in da je pri tem 30.000 do 35.000 židov izgubilo življenje.

Politične novice.

Nasprotniki Ljudske stranke v Bosni so razširili potom dopisnih uradov vest, češ, da so na zborovanju Sunaričevih pristašev v Travniku v Bosni navzoči pristaši Ljudske stranke sklenili razpustiti svojo stranko ter delati skupno z dr. Sunaričem. Ta vest je že na prvi pogled ušla v sebi vse znake nesrečnice. Sedaj Ljudska stranka za Bosno izjavlja, da na omenjenem shodu ni bil navzoč niti en delegat Ljudske stranke, in da so o razpustu iste sklepali Sunaričevi pristaši sami. Tudi bosanska buržoazija, ki je doslej živovarila politično življenje le s pomočjo nacionalnih fraz, se boji krepkega ljudskega gibanja in slepomiši z intrigami. Ljudstvo bo oblast te gospode povsod pohodilo.

Kakšna je nova vlada. »Riječ SHS«, demokratsko glasilo, piše v uvodniku: Vlada, ki jo je sestavil Ljuba Davidović in v kateri sodelujejo člani demokratske zajednice in socialni demokrati, znači začetek nove orijentacije notranje politike v našem kraljestvu. Vse, kar je bilo, v katerikoli smeri, reakcionarno, se je izločilo samo iz kombinacije, in vsled sile razmer in življenja, ki je jačja od vsega, sta določeni kot edino sposobni za vladno v današnjih težavnih razmerah našega naroda in naše edinstvene države dve najnaprednejši stranki, najnaprednejši v narodnem, kulturnem, gospodarskem in v socialnem življenju. V vladi so torej zastopane struje, ki od vseh struj v narodnem predstavištvu največ odgovarjajo potrebam in razpoloženju našega trojinskega naroda: kmetijstva, delavstva in inteligence. — Hosana! Večje gluposti se pač ne more čitati mnogokrat. Stranki, ki nimata ljudstva za seboj, sta edino sposobni za vladno! Znana stvar je, da se je v »demokratski« zajednici zbralo vse, kar ima kaj pod palcem. In kdor ni z njimi, je reakcionaren. Kdor noče biti s stranko vojnih dobičkarjev, je reakcionaren. Najbolj odgovarjajo razpoloženju našega naroda: zlasti kmetov, pa nimajo v svojih vrstah niti enega kmeta, pač pa same advokate kot poslance. Gospodje pač ne poznajo razpoloženja naših kmetov! Pa tudi razpoloženju delavstva najbolje odgovarjajo! Ali demokrati sami, ali socialisti? Da demokrati sami nimajo za seboj delavstva, vsak politični otrok, da pa socialisti nimajo vsega delavstva na svoji strani, so vpili najbolj demokrati ob priliki zadnje socialnodemokratske stavke dne 21. julija. Značilno je, da so se socialni demokrati združili z najbolj buržoazijskimi elementi, zastopniki pristnega kapitalizma, s tistimi, s katerimi so bili dosedaj v najhujšem boju. Ali je socialnodemokratska stranka res že tako globoko padla, da se spušča na ljubo nekaterim svojim voditeljem v tako zakrknjeno protidelavsko družbo, ki je pripravljena ob prvi priliki odvreči svojo »demokratično« krinko, kadar gre za lasten žep. Kar se tiče inteligence, pravimo le: žalostna inteligenca, ki se udiinja strankarskim in osebnim koristim gotove klike, ki so jim dejanske osebe prvo, a država samo sredstvo.

Zopet nasilje socialistov. 15. avgusta se je vršil v Petrovčah shod Kmetске zveze. Ko načelnik celjske okrajne Kmetске zveze, dr. Ogrizek, otvoril zborovanje, zaženo socialisti, ki jih je zbral in pripeljal seboj železničar Marn iz Celja, lerič, pridero na oder in hočejo pometati kmete z odra. Prišlo je do močnega spopada; socialisti so hoteli shod razbiti s surovim silo, pestjo in palicami. Enega kmeta so pod očesom močno ranili. Ker shoda le niso mogli razbiti in so jih kmetje zrinili z odra, so skušali shod onemogočiti s kričanjem, piskanjem in robatimi opazkami. Ljudstvo je zopet lahko na lastne oči videlo, kam vodi socialistični teror. Tudi slepecem so se odprle oči.

Dnevne novice.

Otroci ne smejo nikdar uživati alkohola. Alkohol jih stori nervozne, moti zdravo krepko spanje in otežkočuje učenje. Njih možgani in živci postanejo razdraženi vsled česar se pojavi pri otrocih kaj rada svojeglavnost, jeza, lažljivost itd. Otroci, kateri uživajo alkohol — četudi v prav malih količinah, — zbole hitreje in huje kot oni, ki se vzgajajo abstinentno. — V Sloveniji štejemo danes vsled alkoholizma staršev 8000 telesno ali duševno degeneriranih otrok.

Nov priseljeniški zakon v Ameriki. Kakor javljajo iz Washingtona, nameravajo v Zedinjenih državah popolnoma preurediti priseljeniško zakonodajo. V zadnji seji ameriškega senata je senator Dillingham iz Vermonta (države, ki se razprostira severno od New Yorka do kanadske meje) predložil zakonsko osnovo, ki natančno določa mejo za priseljevanje iz Evrope. V smislu tega načrta se pripuščanje Evropejcev kot naseljenecv uredi tako, da se bo po 1. juliju 1920 smelo naseliti v Ameriki samo 5% onega števila, s katerim

rim bo tedaj vsaka posamezna narodnost zastopana v Zedinjenih državah.

Velika nesreča. Na gradu Liechtenstein se je pripetila 17. t. m. popoldne velika nesreča. Vsled prevelikega navala turistov, ki so ogledovali grad, se je dvigil most pred grajskimi vrati pogreznil; 50 do 60 turistov, ki so se v tem trenutku nahajali na mostu, je padlo v 10 metrov globoki grajski jarek. Med njimi je bilo tudi več žensk in otrok. Govori se, da je bilo 6 oseb težko in 20 lahko poškodovanih.

Od Tourist-Office na Bledu smo dobili dodatno k poročilu o športnem dnevu dne 15. t. m., poročilo, da gre največja zasluga za prireditev dirke znani domači tврdki J. Gorec iz Ljubljene, katera je rade volje in brezplačno opremila dirkalna kola s popolnoma novimi, finimi plašči in cevmi, ter s tem sploh omogočila dirko, za kar se ji toplo zahvaljujemo.

Teden za obrtne vajence je priredilo te dni zagrebško društvo »Hrvatski Radša«; ob tej priliki je društvo otvorilo razstavo narodnega pohištva, ki je namenjena v šolskem posloju v Samostanski ulici.

Podgane zapuščajo ladjo. Kakor čujemo, se preseli dne 19. t. mes. slaboznani prometni ravnatelj južne železnice na Dunaju, ing. Luis Praschniker, s svojo rodbino v Kaminik. Na Dunaju so tega zadržali slovenske narodnosti, ker ga ne morejo več rabiti kot rablja, zapodili in ga poslali v stalni pokoj. Praschniker je danes ničla, niso pa pozabljivi njegovi grehi, ki jih je zakrivil v svoji zaslepljenosti in nadutosti napram slov. žel. uslužbenstvu. Toliko krivičnosti, kolikor jih je zagrešil ta reneget, ne pozna zgodovina jugoslovanskega železničarstva. Pisali smo že o njem, še bomo pisali, da bo vsaka slovenska mati lahko svojim otrokom pripovedovala, kam vodi janičarstvo zaslepljenega človeka. Praschniker se je vrnil v vodstvo prometnega oddelka juž. žel., ki teče do polovice po jugoslovanskem ozemlju, dasiravno ni imel o prometnih zadevah niti pojma. Znal je pa šikanirati slovenskega uslužbenca in to mu je nosilo koristi pri nemških nacionalcih, ki ga tudi niso cenili, ampak ga samo izkoriščali. Jugoslovanski železničarji se ga bomo spominjali tako, kakor zaslužijo.

Ljubljanske novice.

Iz Glasbene Maticе v Ljubljani je izdala v samozaložbi D. Jenkovo srbsko narodno himno »Bože pravde« za moški zbor. Besedilo v latinici je dostavljeno tudi besedilo v cirilici. Cena za 1 kos 1 K, po pošti 1 K10 vin; naroča se pri »Glasbeni Matici« v Ljubljani. — Vsem moškim pevskim zborom se priporoča, da si nabavijo to narodno himno.

Iz Povratke generala Smiljančiča. Včeraj ob 19 in pol se je vrnil general Krsto Smiljančič po krasno uspeši zasledbeni akciji na Koroškem in v Prekmurju s svojim spremstvom v Ljubljano. Raz ljubljanski grad je vihrala državna zastava. Na kolodvoru so se zbrali vsi častniki tukajšnje garnizije, na čelu jim polkovnik Vukašević. Nadalje so pričakali generala imenom deželne vlade popredsednik dr. Žerjav in spremstvu predstvenega predstojnika okrajnega glavarja dr. Anrejka, poverjenik za pravosodje dr. Ravnihar, madistratni ravnatelj dr. Milutin Zarnik in drugi civilni funkcionarji. Ob prihodu vlaka je vojaška godba zaigrala himno »Naprej zastava Slave«, burno aklamirana od mnogobrojnega občinstva. Došlega generala je pozdravil v imenu vojaštva polkovnik Vukašević, imenom Deželne vlade podpredsednik dr. Žerjav in poverjenik za pravosodstvo dr. Ravnihar, imenom mesta Ljubljane magistratni ravnatelj dr. Zarnik. General Smiljančič, ki izvrstno izgleda, je s prirojenom mu ljubeznostjo pozdravil osebno vsakega došlega častnika in druge došle ličnosti in se odzval na oduševljene »živio« kliče s kratkim korenitim nagovorom. Ob burnem pozdravljenju mnogobrojno zbrana občinstva se je odpeljal general Smiljančič s spremstvom v avtomobilih na sedež Dravske divizije. Slavnemu junaku in rešitelju Koroške in Prekmurja kliče danes Slovenija iz vsega srca krepki »živio« in izraža željo, da bi še dolgo deloval med nami v korist in procvit naše pokrajine in celokupne države.

Iz Nemških komunisti v ljubljanski prisilni delavnici. Avstrijska vlada je pogнала čez mejo 4 grške komuniste, ki so pristojni v Jugoslavijo. Ti so: Henrik Brodnik, Jožef Bac, Anton Baumann in Bela Rosenberger. Brodnik je pristojen v Vitanje, Bac, ki je v Ljubljani rojen, je pristojen v Pleterje, Rosenberger v Radgono. V sredo jih je vojaška patrolja pripeljala v Maribor, odkoder jih prepeljejo v ljubljansko prisilno delavnico. Brodnik in Rosenberger (jud) sta bila v tajništvu nemško-avstrijske komunistične stranke v Gradcu in vneti agitatorja. Upajmo, da bosta v ljubljanskem zavodu postala prav tako pridna delavca. Posebno zdravo bo to letovišče na Kodeljevem za juda Rosenbergera. Bo vsaj čutil, kako je delo in kakšne

so žuljave roke. — V soboto je nemško-avstrijska varnostna oblast dala dovesti ženo komunističnega voditelja Brodniga v Špilje. Tam jih je prevzela vojaška policija in jo odvedla v Maribor. Tukaj so jo natančno preiskali in našli pri njej veliko številno važnih pisem in popoln imenik vseh komunističnih voditeljev. Odpeljali so jo v Ljubljano.

Iz O razmerah v mesni ubožnici na Karlovski cesti smo prejeli dopis, ki razkrija ravnanje z ubogimi starčki v tej hiši bede. Dopisnika vljudno prosimo, naj nam zaupa svoje ime ali pa naj se oglasi osebno pri nas.

Iz Na Starem trgu sta zadela danes jutraj dva vprežena voza drug v drugega. K sreči se ni dogodila večja nesreča, ko da se je ustavil za nekaj časa vozovni in tramvajski promet.

Iz delavskih organizacij.

Krščensko socijalna desetletnica. Društveno desetletnico je 15. t. m. slovesno praznovalo kršč. soc. delavstvo v Samoboru.

Maribor. Ob priliki revizije skupine J. S. Z. v Mariboru in Studencih, se je ustanovilo Mariborsko okrožje J. S. Z. Za predsednika je bil izvoljen g. Bogovič, za tajnika tov. Krepek, v odbor pa še tov. Karba iz Studenc, tov. Bečela iz Ruš in tov. Gajšek iz Maribora. V nedežo 17. avgusta 1919 popoldne se je vršil dobro obiskan del. shod, na katerem je poročal poslanec J. S. Z. iz Ljubljane g. Moškerc in gospa ravnateljica Štupica.

Možiška dolina. V »Uradnem listu« je objavljen poziv, v katerem se naznanja, da se nahaja v likvidaciji »Miss aler Wirtschafts-Verein« (Možiško gospodarsko društvo), ki so ga iztrgli iz rok Nemcev tukajšnji socijalni demokrati. Govori se, da je primanjkljaja do 60.000 K. Nekateri govorijo, da je ta primanjkljaj še od prej, drugi pa trdijo, da je nastal šele po prevzetju, ker so nekaj časa vodili društvo še prejšnji poslovodje. Naj že bo, kakor hoče! Socijalni demokrati so na vsak način napravili dve napaki: zakaj se pri prevzetju niso pobrigali za stanje bilance, in zakaj niso nastavili pri takem podjetju izkušenih moči za vodje? Kdo naj poravnava izgubo? Dobro bi bilo, da se ta zadeva delavcem natančno pojasni.

Razne novice.

Osnutek zakona o zavarovanju delavcev. V Ljubljani 1919. Založila Zveza bolniških blagajen na slovenskem ozemlju v Ljubljani. Cena 15 K. Ta »Osnutek« je prevod »Osnove zakona o osiguranju radnika«, ki jo je izdelalo in izdalo ministrstvo za socialno politiko kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Namen te knjižnice je,

Stekleničnica.

(Češki spisal Karel V. Rais; preložil Al. Benkovič.)

(Dalje.)

Zdaj si je očitil, da je bil tako nesposoben in se uklanjal tukajšnjim navadam, zakaj ni rajši poslušal žene, da bi bila opustila obiske; manj bi potem bilo neprijetnosti in lahko bi živela tiho, skrito in zadovoljno.

Takoj nato pa si je rekel: Kar se je zgodilo, to se je zgodilo — čemu bi se še dalje jezil zaradi tega.

In v takem trenutku bi bil rad Gusti tisočkratno povrnil vsak svoj grdi pogled.

Ko je neki dan take volje sedel pri obedu, je opazil, da žena bolj veselo teka semtertja in ji okrog usten igra prihuljen usmev.

»Zakaj pa si tako vesela?« jo je vprašal prisrčno.

A ta hip se je žena naenkrat pomračila in oči so ji orosele.

»Moj Bog,« je rekla žalostno, »tako malo časa sva skupaj, pa me že vprašuješ, zakaj sem tako vesela?«

Ta očitek je bil dobro namerjen; padel je v srce in ga dodobrega pretresel.

»Ne bodi huda, Gustička, saj veš, kaj me je jezilo!« je rekel toplo.

»Misliš, da samo tebe? da jaz nisem nič videla in nič slišala?« je odgovorila očitajoče.

»Tisti neumni ljudje so vsega krivi!« se je zvijal v zadregi.

»Saj vem,« se je trpko nasmejala, »a čemu bi se jim tako pokoraval? Če bi bilo tako, bi pri nas nikdar ne bilo dolgo časa veselo — bogata nisem —«

»Molči že vendar, prosim te!« in privil je ženko k sebi, si jo posadil na kolena in jo molče božal.

Naenkrat se je spustila v smeh.

»Ali veš, Karel, da stekleničnice niti niso več v modi?«

»Ali že zopet začenaš s tem?« se je razvnel.

»Niso, prav res niso! Ne vem, zakaj mi to prej ni prišlo na misel — tukaj v teh gorah sem se odvadila brigati se za take neumnosti. Le poslušaj me! V mestih si že živa duša za salon ne kupi steklenični-

ce, imajo jo samo še v tistih starokopitnih gospodinjstvih, kakor na primer pri nas doma. Tukaj pa še vedno delajo tako parado z njimi!«

Karel je molčal. Mislil si je: le izgovarjaj se, to te jezi, a rada bi, da bi bil jaz zadovoljen.

»Ali ne verjameš? Pa je le res. Povsod imajo namesto stekleničnice kredence,« je pojasnjevala.

»A kaj za to?« se je trpko posmejala.

»To je, da dobiva tako kredenco — pa še lepo!«

»Od koga?« je vprašal iznenaden.

»Od očeta! V par dneh bo tu!« in veselo ga je objela.

Karel si je počasi ženko vzel s kolen, prekoračil sobo in vprašal mračno: »Ti si pisala domov?«

Po otroško je pritrdila.

»Zakaj si to storila? Kaj si bo oče mislil o meni? Še tega je bilo treba!«

»Le tiho bodi in nikar se ne kujaj, preveč me je jezilo. Žena velikega hlapca, pristavnica, mama in vsa tukajšnja gospoda so mrmrali venomer:«

»Stekleničnica, stekleničnica! Nazadnje si tudi ti —«

»Jaz ne, jaz ne!« se je branil živahno.

»Saj ti nič ne očitam!« in gospa Gusta mu je povedala, kdaj je pismo spislala in kdaj ga je šele odposlala. »Vse sem povedala očetu in materi; ničesar nisem zatajila — oče pa se danes pošteno norca dela iz mene. Piše, kdo da bi dandanes dal delati stekleničnico — dandanes — kaj takega ima veljavo samo v takem-le gnezdu. In smeje se, da sta bila vendar z mamo vpricho mene rekla, da moram imeti tudi kredenco, jaz pa da nisem videla in slišala drugega kot tebe. Vidiš, ti godrnjaš! Kredenca bo v kratkem gotova in dobiš jo v nekaj dneh — in kako lepo! Na, to-le prečitaj!« in stisnila mu je pismo v roko.

(Dalje.)

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«. Odgovorni urednik Viktor Cencič.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.